

ƏHLİ SÜNNƏ VƏL CƏMAAT

SƏLƏFİ SALİHİN ƏQİDƏSİ GÖZ ZİNASI

**Bu Kitab, Azərbaycan Respublikası Dini Qurumlarla İş
Üzrə Dövlət Komitəsinin 10 İyun 2008-ci İl Tarixli
İcazəsi Əsasında Çap Edilmişdir №DK-48/H**

**TOPLAYAN: K.HÜSEYN
KİTABIN BÜTÜN HAQLARI QORUNUR**

إِنَّ الْحَمْدَ لِلَّهِ ، نَحْمَدُهُ وَنَسْتَعِينُهُ وَنَسْتَغْفِرُهُ ، وَنَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ شُرُورِ أَنْفُسِنَا ، وَمِنْ سَيِّئَاتِ أَعْمَالِنَا ، مَنْ يَهْدِهِ اللَّهُ فَلَا مُضِلَّ لَهُ ، وَمَنْ يَضِلَّ فَلَا هَادِيَ لَهُ ، وَأَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ ، وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ .

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تَقَاتِهِ وَلَا تَموتُوا إِلَّا وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ ﴾^(١) .

﴿ يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا كَثِيرًا وَنِسَاءً وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي تَسَاءَلُونَ بِهِ وَالْأَرْحَامَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيبًا ﴾^(٢) .

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا ، يُصْلِحْ لَكُمْ أَعْمَالَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ فَازَ فَوْزًا عَظِيمًا ﴾^(٣) .

أما بعد : فإنَّ أَصْدَقَ الْحَدِيثِ كَلَامُ اللَّهِ ، وَخَيْرَ الْهَدْيِ هَدْيُ مُحَمَّدٍ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ - وَشَرُّ الْأُمُورِ مُحَدَّثَاتُهَا وَكُلُّ مُحَدَّثَةٍ بَدْعَةٌ ، وَكُلُّ بَدْعَةٍ ضَلَالَةٌ ، وَكُلُّ ضَلَالَةٍ فِي النَّارِ^(*) .

(١) سورة آل عمران : الآية ، ١٠٢ - (٢) سورة النساء : الآية ، ١ - (٣) سورة الأحزاب : الآية ، ٧١ .
 (*) هذه الخطبة ؛ تسمى : «خطبة الحاجة» وهي تُشْرَعُ بَيْنَ يَدَيْ كُلِّ حَاجَةٍ ، وَالتِّي كَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يَعْلَمُهَا أَصْحَابُهُ ؛ أَنْ يَقُولُهَا بَيْنَ يَدَيْ كَلَامِهِمْ ، فِي أُمُورِ دِينِهِمْ سِوَاهِ كَانِ ؛ خُطْبَةِ نِكَاحٍ ، أَوْ جُمُعَةٍ ، أَوْ مُحَاضِرَةٍ ، أَوْ غَيْرِ ذَلِكَ ، وَهِيَ فِي : «سنن ابن ماجه» كتاب النكاح ، باب خطبة النكاح ، وفي : «سنن الترمذي» و«سنن أبي داود» و«سنن النسائي» ورواه أبو يعلى في : «المسنده» والطبراني في : «المعجم الكبير» والبيهقي في : «سننه» والإمام أحمد في : «المسنده» ، وَوَرَدَ ذِكْرُ طَرَفٍ مِنْ هَذِهِ الْخُطْبَةِ فِي : «صحيح مسلم» كتاب الجمعة ، باب خطبته ﷺ في الجمعة .

ÖN SÖZ

XUTBƏTUL-HACƏ

Həmd ancaq Allahadır, Ona həmd edir, Ondan yardım və məğfirət diləyirik. Nəfllərimizin şərin-dən və pis əməllərimizdən Allaha sığınırıq. Allah kimi hidayətə yönəltmişsə, onu heç kəs azdıra bilməz, kimi də azdırmışsa, heç kəs onu hidayətə yönəldə bilməz. Mən şəhadət edirəm ki, Allahdan başqa ilah yoxdur. O, təkdir, şəriki də yoxdur və şəhadət edirəm ki, Muhəmməd onun qulu və elçisidir.

«Ey iman gətirənlər! Allahdan lazımınca qorxun. Yalnız müsəlman olduğunuz halda ölün». (Ali-İmran 102).

«Ey insanlar! Sizi tək bir şəxsdən (Adəmdən) xəlq edən, ondan zövcəsini (Həvvanı) yaradan və onlardan da bir çox kişi və qadınlar törədən Rəbbinizdən qorxun. (Adı ilə) bir-birinizdən (cürbəcür şeylər) istədiyiniz Allahdan, həmçinin qohumluq əlaqələrini kəsməkdən qorxun. Şübhəsiz ki, Allah sizin üzərinizdə nəzarətçidir». (ən-Nisa 1).

«Ey iman gətirənlər! Allahdan qorxun və doğru söz söyləyin! (Əgər belə etsəniz) Allah əməllərinizi islah edər və günahlarınızı bağışlayar. Hər kəs Allaha və

Peyğəmbərinə itaət etsə, böyük bir səadətə (Cənnətə) nail olar. (əl-Əhzab 70-71) .

Şübhəsiz ki, sözlərin ən doğrusu Allahın kəlamı, yolların ən xeyirlisi Muhəmməd - *səllallahu aleyhi və səlləm* - in yoludur. Əməllərin ən pisi sonradan uydurulanlardır. Sonradan uydurulub dinə salınan hər bir əməl (iş) bir bidətdir, hər bir bidət isə bir zəlalətdir (sapmaqdır), hər bir zəlalət isə oddadır .

Xutbətul-Hacə - adı ilə məşhur olan bu duanı, cümə və s. xütbələrdə Peyğəmbər - *səllallahu aleyhi və səlləm* - oxumuşdur. Səhabələrinə də bunu əmr etmiş və özü də onları öyrətmişdir. Hədisin ilk hissəini bizə: – Əhməd 1/392-393,432, Əbu Davud 2188, Tirmizi 1105, Nəsəi 3/104-105, 6/69 və «Əməlül Yəum vəl Leyl» 488, İbn Məcə 1892, Darimi 2202, Tayalisi «əl-Musnəd» 1557, AbdurRazzaq «əl-Musənnəf» 10449, Bəzzar «əl-Musnəd» - Kəşful Əstar 1/314, Əbu Yəla «əl-Musnəd» 5233-5234,5257, Tahavi «Şərhu Müşkilil Asar» 1-3, Təbərani «Məcmuul Kəbir» 10/10079-10080, Həkim «əl-Mustədrək» 2744, Beyhəqi «Sünnənul Kubra» 3/214-215, Bəğavi «Şərhu Sunnə» 2268 İbn Məsud - *radıyallahu anhu* – yolu ilə, Müslim «Şərhu Nəvəvi» 6/156-158, Əhməd 1/302,350, Nəsəi 6/89-90, İbn Məcə 1893 və Tahavi «Şərhu Müşkilil Asar» 4 İbn Abbas - *radıyallahu anhu* – yolu ilə, Tahavi «Şərhu Müşkilil Asar» 5, Beyhəqi «Sünnənul Kubra» 3/215 Nubeyt b. Şərit - *radıyallahu anhu* – yolu ilə, Əbu Yəla «əl-Musnəd» 7221, Nəsəi «Sünnənul kubra» bax: «Tuhfetul Əşraf» 6/472 № 9148 Əbu Musa əl-Əşəri - *radıyallahu anhu* – yolu ilə.

Hədisin İkinci Hissəsini – Müslim «Şərhu Nəvəvi» 6/153-156, Əhməd 3/319,371, Nəsəi 3/188-189, Beyhəqi «Sünnənul Kubra» 3/214 Cabir b. Abdullah - *radıyallahu anhu* – yolu ilə. Bu ləfz Nəsəinin ləfzidir. Hədisi Əhməd 3/371 və Müslim: «Sözlərin ən doğrusu» ləfzi yerinə: «Sözlərin ən xeyirlisi» ləfziylə rəvayət edilmişdir. İmam Əhmədin digər rəvayətlərində isə 3/319: «Sözlərin ən gözəli» şəkildədir. Müslim: «Sonradan uydurulub dinə salınan hər bir əməl (iş) bidətdir» ləfzi yerinə: «Hər bir

«*Ey Rəbbim! köksümü açıb genişlət, işimi yüngülləşdir, dilimdəki düyünü aç ki, sözüümü yaxşı anlasınlar*». (Ta ha 25–28).

Möhtərəm müsəlman bacı və qardaşlarım! İlk öncə hamınızı Allahın salamı ilə salamlayıram. Allahın kitabına və Rəsulullah - *səllallahu aleyhi və səlləm* – in yoluna uyaraq öz risaləmi «*Bismilləh*» ilə başlayıram. Çünkü Allah Rəsulu - *səllallahu aleyhi və səlləm* - də öz məktublarını «*Bismilləh*» ilə başlamış və buyurmuşdu: «Hər mühüm bir işə «*Bismilləh*» ilə başlanılmazsa, o işin sonu kəsikdir» .

Ey qardaşım! Bil ki, orqanları əxlaqsızlıq batağına batmaqdan və fəsaddan qorumaq lazımdır. Ən təhlükəli əxlaqsızlıq, şərrə qapı açan, fəsadın açarı olan rəzillik harama baxmaqdır. Allah səni mühafizə etsin qardaşım! Qəlbini ifsad edəcək, fikrinə zəhər qatacaq, imanını zəiflədən şeylərdən uzaq durmağa çalış.

bidət bir zəlalətdir (sapıqlıqdır)» ləfziylə rəvayət etmişdir. Hədisin sonunda olan: «Hər bir zəlalət isə oddadır» ləfzini zikr etməmişdir. Bu beş səhabədən başqa hədsi: Aişə - *radıyallahu anha* –, Səhl b. Sad - *radıyallahu anhu* – mərfu olaraq. Hədis səhihdir. Muhəddis Muhəmməd Nəsrəddin əl-Albani – *rahmətullahi aleyhi* – hədisin bütün rəvayətlərini bir yerə toplayaraq «Xutbətül Həcə» isimli bir kitab yazmışdır. İstəyənlər bu kitaba baxa bilərlər. Ayrıca bax: əl-Albani «Muxtəsər Səhih Müslim» 409, «Mişkətül Məsəbi» 3149,5860.

Əbu Davud.

Allah gözü qəlbın aynası etmişdir. Qul gözünü haramdan çevirdikdə qəlb də şəhvət və istəyini boğacaqdır. Qul gözünü sərbəst buraxdıqda qəlb də şəhvətini sərbəst buraxacaqdır. Fadl b. Abbas - *radiyallahu anhu* – Qurban bayramının birinci günü Müzdəlifədən Minaya Peyğəmbər – *sallallahu aleyhi və səlləm* – in miniyinin arxasında gələrkən qadın gəldi. Fadl - *radiyallahu anhu* – da onlara baxmağa başladı. Peyğəmbər – *sallallahu aleyhi və səlləm* – Fadl - *radiyallahu anhu* – nun başını digər tərəfə döndərdi». Əgər baxmaq caiz (icazə verilən) olsaydı Peyğəmbər – *sallallahu aleyhi və səlləm* – Fadl - *radiyallahu anhu* – nun halını rədd etməzdi. Usamə b. Zeyd - *radiyallahu anhu* – deyir ki: «Baxmaq hər bir fitnənin köküdür». Peyğəmbər – *sallallahu aleyhi və səlləm* – buyurur: «Özümdən sonra kişilərə qadınlardan daha zərərli bir fitnə buraxmadım». Peyğəmbər – *sallallahu aleyhi və səlləm* – buyurdu: «Dünyadan qorunun! Qadınlardan qorunun!» .

«Allah gözlərin xain baxışını və qəlblərin də gizlətdiyini bilir». (Gafir 19). İbn Abbas - *radiyallahu*

Muslim «Həcc» 2/886-893, H. 147, Əbu Davud «Həcc» 2/182-186, H. 1905, İbn Məcə «Mənasik» 3/1022, H. 3074.

İbn Əsir «Nihayə fil Ğaribil Hədis» 3/410,411.

Buxari 4808.

Muslim «Zikr və Dua» 4/2098, H. 99, İbn Məcə «Fitən» 2/1325, H. 4000, İbn Qeyyim «Ravdatul Muhibbin» 92-96.

anhu – bu ayənin təfsirində deyir: «Bu o, kimsədir ki, bir ev əhlinə qonaq gedər. Orada bir gözəl qadın görərsə ev əhli (ona) baxmadıqları zaman qadına baxar. Ev əhli baxdıqları zaman isə gözlərini çəkər». Sufyan əs-Souri - *rahmətullahi aleyhi* - deyir ki: «O, kimsədir ki, bir məclisdə oturur. Yanlarından qadın ötdüyü zaman məclis əhli qafil olarsa qadına baxar. Onlar baxdıqları zaman gözlərini çəkər». Muhəmməd Əmin Şingiti - *rahmətullahi aleyhi* - deyir ki: «Bu ayədə hədə və təhdid vardır. Əgər bir kimsə gözü ilə xainlik edərsə Allahın qarşısında durduğu zaman hissiyatından soruşular» . «(Ey insan!) **Bilmədiyin bir şeyin ardınca getmə** (bilmədiyin bir sözü demə. Bacarmadığın bir işi görmə). **Çünki qulaq, göz və qəlb bunların hamısı sorğu-sual olunacaqdır**». (əl-İsra 36). Bu baxış İblisin zəhərli oxudur və şəhvətə aparandır. Haram baxışlar insanın qəlbində pis fikirlər yaradır ki, bu fikirlər böyüyərək şəhvətə, sonra iradəyə, istəyə və qətiyyətə çevrilir və sonda haram iş edilir.

Sən bu ayə barədə düşün: «(Ya Məhəmməd!) **Mömin kişilərə de ki, gözlərini haram edilmiş şeylərdən çevirsinlər, ayıb yerlərini qorusunlar. Bu onlar üçün daha yaxşıdır. Şübhəsiz ki, Allah onların nə etdiklərindən xəbərdardır. Mömin qadınlara de ki,**

gözlərini haram buyrulmuş şeylərdən çevirsinlər, ayıb yerlərini qorusunlar». (ən-Nur 30-31). Haramın əvvəli ilə axırı arasında bağlantı vardır. İbn Kəsir - *rahmətullahi aleyhi* - deyir ki: «Allahın mömin bəndəsinə olan əmridir ki, onlar gözlərini haram olan şeydən çevirsinlər və yalnız icazə verilən şeyə baxsınlar. Əgər gözü harama baxarsa dərhal gözünü çevirsin». Qasimi - *rahmətullahi aleyhi* - deyir ki: «Bu ayədə gözü çevirmək ayıb yerini qorumaqdan əvvəl zikr edilmişdir. Çünki baxış zinaya aparıcı yoldur. Məhz buna görə də ilk olaraq gözləri qorumaq gəlmişdir». İbn Qeyyim - *rahmətullahi aleyhi* - deyir ki: «İnsana baş verən bir çox müsibətlərin əsası baxışdır. Çünki baxış fikirlər, fikirlər böyüyərək şəhvətə, şəhvət iradəyə, iradə isə güclü qətiyyətə çevrilir və nə qədər ki, bir mane yoxdur əməl hasil olur». Ona görə də deyilir ki: «Gözü harama baxmaqdan çevirməyə səbr etmək ondan sonra baş verənlərin ağrısına səbr etməkdən daha asandır».

Baxış insanda yangı, həsrət hissləri əmələ gətirir. Belə ki, bəndə qadir olmadığı və səbri çatmadığı şeyə baxır və bu da əzabın ən böyükdür. Məs: İnsan evli qadını görür və qəlbi ona bağlanır. Gözünü ona baxmaqdan çevirə bilmir və onunla evlənə də bilmir. Buna görə də bəzi fasiqlər aşiq olduqları qadınları ərhlərindən boşanmalarına səy göstərmişlər.

Çox təəccüblüdür ki, baxan insanın baxışı oxdur və o ox baxan insanın qəlbinə çatmır. Baxanın özünün qəlbində yer hazırlayır. Bundan da qəribə olan odur ki, baxış qəlbi yaralayır və yaranın üzərinə yara gətirir. Ona görə də deyilir ki, baxışın qarşısını almaq sonra yaranan həsrətin, ağrının qarşısını almaqdan asandır. Sən bu hədis barədə düşün: Əbu Hureyrə - *radiyallahu anhu* – rəvayət edir ki, Peyğəmbər – *sallallahu aleyhi və səlləm* – buyurdu: «Adəm oğlunun zinadan bir nəsibi vardır. Heç şübhəsiz ki, o buna mütləq düşəcəkdir. Gözlərin zinası baxmaqdır. Qulaqların zinası dinləməkdir. Dilin zinası danışmaqdır. Əlin zinası tutmaqdır. Ayağın zinası addımlamaqdır. O, ki qaldı qəlbə o, arzu və təmənnə edir. Övrət yeri ya bunu təsdiq edəcəkdir, ya da inkar». Bu hədis gözün də üsyan edib günah edəcəyinə və onun etdiyi günahın zina sayıldığına ən açıq bir dəlildir. Peyğəmbər – *sallallahu aleyhi və səlləm* – sıralamağı göz zinasından başladı. Çünki göz zinası əlin, ayağın, qəlbin və fərc zinasının əsli və təməlidir. Peyğəmbər – *sallallahu aleyhi və səlləm* – buyurdu: «Gözlər zina edir, əllər zina edir, ayaqlar zina edir, cinsiyyət üzvü zina edir» .

Buxari 6343, Müslim 2657.

Əhməd «Musnəd» 1/412, əl-Albani «Səhihul Cəmi» 4126.

Harama baxan insanın halı – *Duzlu dəniz suyundan içən insanın halına bənzəyir* – görəsən o, kimsə sudan doyarmı? Əlbəttə ki, yox.O, sudan nə qədər içsədə susuzluğu daha da artacaqdır. İbnul Covzi - *rahmətullahi aleyhi* - deyir ki: «Ey qardaşım! Allah səni qorusun baxışın şərrindən. Baxış neçə-neçə abidi həlak etmiş, neçə-neçə zahidin qətiyyətini pozmuşdur. Baxışdan çəkin, çünki o, bir çox müsibətin səbəbidir. Baxışın müalicəsi başlanğıcda daha asan və yaxşıdır. Əgər o, təkrarlanarsa şərr onun qəlbində yerləşər və onun müalicəsi də çətinləşər».

Bu xəstəlik üçün bir əlac varmı? Bəli, hər nə qədər dərd verilmişsə mütləq onun dərmanı da verilmişdir. Onu bilən bilir, bilməyən də bilməz. Peyğəmbər – *sallallahu aleyhi və səlləm* – buyurur: «Allah hər bir xəstəlik üçün dərman göndərmişdir. Onu bilən bilir, bilməyən də bilməmişdir».

Həqiqətən də baxış şeytanın zəhərli oxlarından biridir. Əgər bir kimsə baxışını davamlı edərsə onun həsrəti, peşmançılığı davamlı olar.

GÖZÜ HARAMDAN ÇEVİRMƏYİN FAYDALARI:

1. Gözü haramdan çevirməyin birinci faydası Allahın əmrinə tabe olmaqdır. Allahın əmrinə tabe olmaq isə bəndənin dünyada və axirətdə səadətini qayəsdir. Bəndənin də dünyada və axirətdə Rəbbinin əmrlərini yerinə yetirməkdən daha mənfəətli bir şey yoxdur. Dünyada və axirətdə xoşbəxt olan yalnız Allahın

əmlərini yerinə yetirdiyinə görə xoşbəxt olmuşdur. Dünyada və axirətdə bədbəxt olan da yalnız Allahın əmlərini zay etdiyinə görə bədbəxt olmuşdur. Abdullah - *radiyallahu anhu* – rəvayət edir ki, Peyğəmbər – *sallallahu aleyhi və səlləm* – buyurdu: «Ey gənclər zümrəsi! Sizdən kimin evlənməyə gücü çatırsa evlənsin. Çünki evlənmək gözü haramdan daha çox qoruyar və iffəti də qoruyar. Kim evlənməyə müqtədir olmazsa oruca sarılsın. Çünki oruc onun üçün şəhvəti qıran bir şeydir» .

2. Əgər bir kimsə gözünü haramdan çevirərsə o, zəhərli oxun qəlbə çatmasına (təsir etməsinə) mane olar. Ola bilər ki, o zəhərli oxda onun həlakı vardır. Cabir b. Abdullah - *radiyallahu anhu* – rəvayət edir ki, Peyğəmbər – *sallallahu aleyhi və səlləm* – dən qəflət (təsadüf) nəzər barəsində soruşdum o, gözümü çevirməyimi buyurdu» . Qəflət nəzər odur ki, insanın qəsdı olmadan baxmasıdır. Əvvəlində günah yoxdur, lakin davamlı edərsə artıq günah qazanmış olar. Bureydə - *radiyallahu anhu* – rəvayət edir ki, Peyğəmbər – *sallallahu aleyhi və səlləm* – Əli - *radiyallahu anhu* – ya buyurdu: «Ey Əli! Sən baxışın ardınca baxış etmə. Həqiqətən birinci sənin leyhinə,

Müslim 1400.

Muslim «Ədəb» 3/1699, H. 45, 2159, Tirmizi «Ədəb» 8/18, H. 2777, Əbu Davud «Nigah» 2/246, H. 2148, İmam Əhməd 1/159.

ikinci isə əleyhinədir». Çünkü ikinci baxış sənin ixtiyarındadır. Peyğəmbər – *sallallahu aleyhi və səlləm* – Cərir - *radiyallahu anhu* – ya baxışını davamlı etdirməyib, gözünü çevirməsini əmr etmişdir. Çünkü baxışı davam etdirmək təkrar-təkrar baxmaq kimidir. Cabir rəvayət edir ki, Peyğəmbər – *sallallahu aleyhi və səlləm* – bir qadın görmüş və yoldaşı Zeynəb nin yanına gələrək (dəri işi ilə məşğul idi) ehtiyacını ödədikdən sonra səhabelərin yanına çıxdı: «Şübhəsiz ki, qadın şeytan surətində gəlir və gedir. Biriniz qadın gördükdə həməən ailəsinin yanına getsin. (Başqa rəvayətdə: Birinizin bir qadın xoşuna gələr və könlünə düşərsə, həməən öz yoldaşının yanına gedərək onunla yaxınlıq etsin). Çünkü belə etməsi nəfsində olanı müalicə etməyə bərabərdir» .

3. Gözü haramdan çevirmək insanın qəlbində Allahla ünsiyyət yaradır ki, bu da qəlbin Allaha yönəlməsini (toplanmasını) yaradır. Gözü sərbəst harama baxmaqda buraxmaq qəlbi dağıdar, parçalayar. İnsanın qəlbinə Allahdan uzaqlaşdırır və qəlb üçün gözü buraxmaqdan daha zərərli bir şey yoxdur. Həqiqətən harama baxmaq insanla Rəbbi arasında sıxıntı yaradır. Ummu Sələmə - *radiyallahu anha* – rəvayət edir ki, bir gün Peyğəmbər – *sallallahu aleyhi və səlləm* – in yanında idik. Yanımda Meymunə -

Muslim «Nigah»2/1021, H. 1403, Əbu Davud «Nigah» 2/246, H. 2151.

radiyallahu anhə – də vardı. Bu vaxt (kor olan) Ummu Məktub gəldi. Bu hadisə artıq örtünmək əmr olunmasından sonra baş vermişdir. Peyğəmbər: «Örtünün» deyə buyurdu. Biz: «Ya Rsulullah! Məgər o, kor deyil? Bizi nə görür, nə də tanıyır» dedik. Peyğəmbər: «Bəlkə siz də korsunuz və onu görmürsünüz» deyə buyurdu .

4. Gözü haramdan çevirmək insanın qəlbini gücləndirir və onu fərəh (sevinc) içində edir. Gözü harama baxmaqda buraxmaq qəlbi zəiflədir və qəlbi kədərləndirir. Əbu Səid - *radiyallahu anhu* – rəvayət edir ki, Peyğəmbər – *sallallahu aleyhi və səlləm* – buyurdu: «Kişi, başqa bir kişinin övrət yerinə baxmaz, qadın da başqa bir qadının övrət yerinə baxmaz. Bir kişi başqa bir kişi ilə, qadın da başqa bir qadınla bir tək yorğan altında olmaz (yatmaz)» .

5. Gözü harama baxmaqdan çevirmək qəlbə nur yaradır. Bu gözə, üzə, və digər orqanlara da yayılır. Harama baxmaq isə qəlbə də, orqanlarda da zülmət yaradır. Buna görə də Allah Nur ayəsini gözü haramdan çevirmək ayəsindən bir başa sonra gətirmişdir. ***«(Ya Məhəmməd!) Mömin kişilərə de ki, gözlərini haram edilmiş şeylərdən çevirsinlər, ayıb yerlərini qorusunlar. Bu onlar üçün daha yaxşıdır.***

Əbu Davud 4112, Tirmizi 1779, əl-Albani zəif hədis.
Müslim 338.

Şübhəsiz ki, Allah onların nə etdiklərindən xəbərdardır. Mömin qadınlara de ki, gözlərini haram buyrulmuş şeylərdən çevirsinlər, ayıb yerlərini qorusunlar». (ən-Nur 30-31). Allah ayıb yeri qorumazdan əvvəl gözü qorumağı əmr etdi. Çünki insanın zinaya düşməsi gözü səbəbilədir. Sonra bu ayənin ardınca **«Allah göylərin və yerin nurudur»** (ən-Nur 35). Əgər qəlb nurlanarsa bütün xeyirlər hər bir tərəfdən ona yönələr. Həmçinin də əgər qəlb zülmətləşərsə bütün bəla buludları, şər ona gələr. Qəlb zülmətləşəndən sonra ora bidət, zəlalət, nəfsə tabe olmaq, düz yoldan uzaqlaşmaq, xoşbəxtçilik səbəblərindən üz döndərmək, bədbəxtçilik səbəbləri ilə məşğul olmaq kimi xəstəliklər yönələr. Bunun da qarşısını alan nurdur. Əgər o, qəlbdəki nur yoxa çıxarsa o, qəlb sahibi kor kimi olar. Zülmət içərisində gedən birisi kimi.

6. Gözü haramdan çəkmək insanda doğru-düzgün fərasət yaradır. İnsan onunla haqqı batıldən, yalanı doğrudan ayırd edə bilir. Sələflər deyərdilər: «Əgər bir kimsə zahirini Sünnəyə tabe olmaqla təmin edərsə, batinini daima Allahın nəzarəti altında hiss edərsə, gözünü haramlardan çevirərsə, nəfsini şübhələrdən qoruyarsa və halal ilə qidalanarsa onun fərasəti boşa çıxmaz». Allah əməlinə görə ona ya mükafat verir, ya da cəzalandırır. Əgər bir kimsə Allah rızası üçün bir şeyi tərk edərsə Allah ondan da xeyirlisi ilə onu əvəz

edər. Əgər bir kimsə gözünü Allahın haram etdiyi şeylərdən (naməhrəmdən) çevirərsə Allah onun bəsirətinə nur verər, gözünü həps etdiyinə görə. Çünkü fərasətdə nurun nəticəsidir. Allah o, kimsə üçün elm və bəsirət qapısını açar, düzgün fərasət qapısını açar, bu fərasət də yalnız qəlbin bəsirəti ilə bilinir (gözlə deyil). Bunun da əksini Allah Lut qövmünü korluqla, bəsirətin korluğu ilə vəsf etmişdir. Necə ki, Allah and içir ki: **«And olsun ki, onlar öz sərxoşluqları içərsində çaşqınlıq içərisindədirlər»**. (Allah onları sərxoşluqla vəsf etdi. Bu da aqlın korlanması, həmçinin də **AMƏH** – bəsirətin korlanmasıdır. İnsanın şəkillərlə bağlanması aqlın korlanmasını, bəsirətin və qəlbin korlanmasını vacib edir.

7. Gözü haramdan çevirmək qəlbə sabitlik, şücayyət və qorxmazlıq yaradır. Allah o, kimsədə zahiri gücü cəm edir. Sələflər deyirlər: «O, kəs ki, nəfsi istədiyinə zidd çıxar şeytan onun kölgəsindən də qorxar». Sən bunun əksini nəfsi istədiyinə tabe olanda görürsən. Nəfsin zəlil olması, alçaq olmasını Allah özünə qarşı çıxanda qoymuşdur. Kim Allaha qarşı çıxarsa zəlillik onda olmalıdır. Həsənül Bəsri – *rahmətullahi aleyhi* – deyir ki: «Onlar nə etsələr də bu asiliyin zəlilliyi onların boyunlarındadır. (Vəzifəsindən, gücündən və şəxsiyyətindən aslı olmayaraq). Allah özünə asi olanı mütləq zəlil edər». Allahın izzəti, şərəfi özünə itaətdə yanaşı tutmuşdur. **«İzzət, sadəcə Allahın,**

Peyğəmbərin və möminləridir. Lakin münafiqlər bunu bilməzlər». (əl-Munafiqun 8). *«Ruhdan düşməyin və qəmgin olmayın. Halbuki əgər möminsinizsə siz çox yüksəkdə durursunuz».* (Ali İmran 139). Zəlillik isə günahla yanaşdır. Bir kimsə izzəti, şərəfi istəyirsə bunu Allaha itaətdə, zikr etməkdə, saleh əməl işləməkdə axtarsın. *«Hər kəs izzət-qüdrət, şərəf-şan istəsə, bütün izzət-qüdrət, şərəf-şan ancaq Allaha məxsusdur. Pak söz Ona tərəf yüksələr və pak sözü də yaxşı əməl qaldırır».* (Fatir 10). Kunut duasında da gəlmişdir ki: «Sənin dost tutduğun kimsə zəlil olmaz, Sənin düşmən kəsildiyin kimsə də izzətli olmaz». Əgər bir kimsə Allaha itaət edərsə artıq Allah onu dost tutmuşdur və onun itaətinin miqdarında da izzətdən payı vardır. Əgər bir kimsə Allaha qarşı çıxarsa Allah onu düşmən tutmuşdur asilik etdiyinə görə. Onun günahının miqdarına görə də onun zəlillikdən payı vardır. Günah nə qədər çox olarsa zəlillik də bir o, qədər artar.

8. Gözü haramdan çevirmək şeytanın qəlbə olan girişinin qarşısını alır. Çünki şeytan qəlbə baxışla daxil olur. Küləyin boş yerə daxil olmasından da sürətli şeytan harama baxmaqla insanın qəlbinə daxil olar, nüfuz edər. Şeytan o, baxdığı insanın surətini (şəklini) onun qəlbində bəzəyər. Onun baxdığı qadını onun qəlbində bir bütə çevirər. İnsanın qəlbi də o, bütə qapanar. Sonra şeytan ona vəd (arzu) verər. Onun

qəlbində şəhvət alovunu yandırar. Ona günahların odununu atar. Elə bir od ki, əgər bu şəkillər (surət) olmasaydı ona çata bilməzdi. Artıq bununla qəlb alov içərisində olur. Həmçinin o, odun təsirindəndir ki, insanda ağrılar, acılar olur. Qəlbi hər tərəfdən od bürümüşdür. Təndirin içərisində olan bir qoyun kimi. Buna görə də haramlara baxan şəhvət sahiblərinin cəzası bərzəx həyatında onlar üçün oddan bir təndir olacaqdır. Səmura b. Cundəb - *radiyallahu anhu* – rəvayət edir ki, Peyğəmbər – *sallallahu aleyhi və səlləm* – sübh namazını qıldıqdan sonra hər dəfə səhabələrdən soruşardı: «Sizdən yuxu gören varmı?» Görən öz yuxusunu Allahın izni ilə ona danışardı. Bir gün səhər o, bizə buyurdu: «Həqiqətən bu gecə mənim yanıma iki nəfər gəldi və mənim onlarla getməyimi xahiş etdilər. Mən də onlarla getdim. (Bir müddətdən sonra) təndirə oxşar bir yerə gəldik. (Ravi deyir: «Zənn edirəm ki, Peyğəmbər – *sallallahu aleyhi və səlləm* – buyurdu:.) Oradan uğultulu və dəhşətli səslər gəlirdi. Biz içəri baxdıqda orada lüt kişi və qadınlar gördük. Aşağıdan atəş onlara yaxınlaşdıqca onlar bağırırdılar. Mən: «Subhənəllah! Bunlar kimlərdir?» dedim. Onlar: «Gedək! Gedək!» dedilər... Mən onlara: «Bu gecə qərribə mənzərələr gördüm. Bu gördüyüm şeylər nədir?» dedim. Onlar: «İndi sənə onları başa salarım» dedilər. Təndir içində gördüyün kişi və

qadınlar isə zinakar kişi və qadınlardır. Bu da onların Qiyamətə qədər görəcəyi əzabdır» .

9. Gözü haramdan çevirmək insanın qəlbinin öz xeyirləri üçün fikirləşməyə və o, xeyirləri ilə məşğul olmağa yönəldir. Əgər gözünü haramlardan çevirərsə insan xeyirli işlər barəsində fikirləşər və o, işlərlə məşğul olar. Lakin insanın haramlara baxması ona öz xeyirlərini unutturur. Bir baxış bu xeyirlər arasında bir maneə olur. Bununla harama baxan insanın işləri zay olur. Artıq öz nəfsi istəklərinə tabe olur və Rəbbinin zikrindən də qafil olur. **«Qəlbini bizi xatırlamaqdan qafil etdiyimiz, nəfsinin istəklərinə uyan və (hər) işində ifrata varan bir kimsəyə itaət etmə!».** (əl-Kəhf 28). Gözü harama baxmaqda buraxmaq bu üç işi vacib edir. İnsanın işi zay olur, nəfsinə tabe olur və Rəbbinin zikrindən qafil olur.

10. Həqiqətən də göz ilə qəlb arasında bir yol vardır. Onun saleh olması ilə düzəlir, korlanması ilə də korlanır. Əgər qəlb korlanarsa göz də korlanır, əgər baxış korlanarsa qəlb də korlanır. Həmçinin düzəlmək tərəfdən də belədir. Göz korlandıqda qəlb də korlanır, zay olur və artıq qəlb (nəcasət) atılan bir zibilliyə çevrilir. Artıq o, qəlb Allahın bilgisi, sevgisi, Allaha qayıtmaq üçün bir yaşayış yerinə çevrilir. Bu qəlbə bu kimi şeylərin yalnız ziddi yerləşir. Alimlər bu

bədəndə olan üzvləri (göz, qulaq, dil, əl, ayaq) çaylara, qəlbi isə bir hovuzla bənzədiblər. Əgər insan bu əzalarını xeyirli şeylərdə istifadə edərsə hovuzla (qəlbə) təmiz su axar. Əgər haramlara istifadə edərsə o, hovuzla çirkəb sular axar və hovuz da zibilliklə dolur.

11. Gözü haramdan qorumaq qəlbi şəhvətin əsarətindən qurtarar. Əsil əsir şəhvəti və havasının əlində əsir olandır.

12. Gözü haramdan qorumaq ilə qəlb həsrətindən qurtulmuş olur. Çünki gözün sərbəst buraxılması həsrətin davamlılığını vacib edər. Ox ovun üzərində nə kimi iz buraxırsa baxışlar da o, izləri buraxır. Öldürməyə də yaralayır.

13. Gözü haramdan qorumaq Cəhənnəmə açılan qapılardan birini bağlar. Çünki baxmaq əmələ aparan şəhvət qapısıdır.

14. Gözü haramdan qorumaq ağıla güc və səbat verir. Aqlın qüvəsinə qüvvət verir. Gözün harama buraxılması isə aqlın bəsit və küt olmasına, həmçinin irəli düşünməsinin qarşısını alır. İnsanın dünya görüşünün olması, onun himməsi, irəlini görməsi aqlın önəmli bir özəlliyidir. Baxışlarına sahib olmayan kimsə bu baxışların onun əleyhinə hansı cinayətləri etdiyini bilsəydi gözünə sahib olardı.

15. Gözü haramdan qorumaq qəlbi şəhvət sərxoşluğundan və qəflət yuxusundan qurtarar. Gözün

buraxılması Allahdan və Axirət yurdundan qəflət qalmağa və eşq sərxoşluğuna düşməyə səbəbdir. Həqiqətən baxış bir içki qədəhi, eşq də o, şərabın verdiyi sərxoşluqur. Eşq sərxoşluğu içkinin verdiyi sərxoşluğundan daha təhlükəlidir. İçki sərxoşluğundan ayılan kimsə, eşq sərxoşluğundan ayılmaya bilər. Eşq sərxoşluğundan ayılan azdır. Onlar da gözlərini ölümlər diyarında açarlar. Ey qardaşım! Sən İblisin oxundan həzər et. O, səni öldürməyə də qəlbini yaralayır. O, yara da o, qədər çox olar ki, sonda səni həlak edər.

Ey insan! Allahın şiddətli əzabından çəkin. Bu hissiyatları verən onları almağa, cəzalandırmağa və səni bundan məhrum qoymağa da qadirdir. *«(Ya Rəsulum!) De ki: Bir deyin görüm, əgər Allah sizin qulaqlarınızı və gözlərinizi əlinizdən alsaydı, ürəklərinizə də möhür vursaydı, onları sizə Allahdan başqa kim qaytara bilər? Gör biz ayələrimizi onlara necə izah edirik, sonra onlar ondan gör necə üz döndərirlər».* (əl-Ənam 46). Göz Allahın verdiyi bir nemətdir. Bəndəyə də lazımdır ki, gözü barəsində Allahdan qorxsun. Onu harama çevirərsə ondan məhrum olmaq cəzasından qorxsun. Şair deyir ki: «Bütün hadisələrin başı baxışdandır, böyük odda balaca qığılcımdan yaranır».

Həmçinin bəndə gözü haramdan qorumaq barəsində Peyğəmbər – *sallallahu aleyhi və səlləm* – in vəd vermiş olduğu mükafatı düşünsün. Ubadə b. Sabit -

radiyallahu anhu – rəvayət edir ki, Peyğəmbər – *sallallahu aleyhi və səlləm* – buyurdu: «Kim mənə altı şeyi zəmanət verərsə mən də ona Cənnəti zəmanət verərəm: Danışdığınız zaman doğru danışın, vəd verdiyiniz zaman yerinə yetirin, əmənat verildiyi zaman qaytarın, ayıb yerlərinizi qoruyun, gözlərinizi haramdan çevirin və əllərinizi (haramdan) saxlayın» .

İlk növbədə Allahdan bu işimin dolğun, düzgün şəkildə tərcümə edərək toplayıb başa çatdırılmasını diləyirəm. Allahdan əməlimi onun üçün ixlaslı olmasını, məndən qəbul edib onunla müsəlmanları faydalandırmasını diləyirəm. Əgər hardasa xəta etmişəmsə bu nəfsimdən və şeytandandır. Burada düzəldilməsi mühüm olan yerləri tapdıqdan sonra mənə öyüd-nəsihət verməkdən çəkinməyəcəyinizə ümüd edirəm.

Göylərin və yerlərin, aləmlərin yaratıcısı, yaratdıqlarının keçmişini və gələcəyini bilən Allahım! Bizim dünyamızı və axirətimizi faydalı et. Öyrətdiklərini mənim üçün faydalı et, mənə fayda verəcək şeyləri mənə öyrət və elmimi artır. ***«Məni yaradan və məni doğru yola yönəldən Odur! Məni yedirdən də içirdən də Odur! Xəstələndiyim zaman mənə yalnız O şəfa verir. Məni öldürəcək sonra dirildəcək də Odur və Qiyamət günü xətamı bağışlayacağına***

İmam Əhməd «Musnəd», əl-Albani «Səhih» 1470.

ümüd etdiyim də Odur! Ey Rəbbim! Mənə hikmət bəxş et və məni salehlərə qovuşdur! Sonra gələnlər arasında mənə yaxşı ad qismət et! Məni Nəim Cənnətlərinin varislərindən et» (əş-Şuəra 78-85).

Allahın salat və salamı onun Peyğəmbəri Muhəmməd - *səllallahu aleyhi və səlləm* - ə, onun ailə üzvlərinə, əshabələrinə və Qiyamətə qədər onun yolu ilə gedən saleh möminlərinə olsun .

BİTİRDİM: HİCRİ: 1429-CU İL RABİUS SƏNİ 7

MİLADİ: 2008-Cİ İL APREL 13

HƏMD OLSUN ALƏMLƏRİN RƏBBİ OLAN ALLAHA» (YUNUS 10)

İSTİFADƏ OLUNAN ƏDƏBİYYAT: İbn Qeyyim «Ravdatul Muhibbin», «Cavabul Kəfi», Adil qardaşımızın «Göz zinası».